

114

V. F.

آستان قدس رضوی
کتابخانه ملی ملک - طهران
شماره ۵۵۹۸
تاریخ ثبت ۴ - خرداد ماه ۱۳۳۱

۱۸۱۴

ردیف

۹۳

پادشاه

بسم الله الرحمن الرحيم

السلامة

ایدار باد حصر که هر زمان بوی بهار
یاد کن بار اجماعی آب از کون خویش
ابد و در روز و شب در بوستان می

خیزد ایساقی رطوبت احکام تا قوسین
زانکه از بختی سبب اندر دل شمرار
باد سرد و سبب دم گلستان شکر تیار

بجز شش حسرت کوی
مفعول مفاعیل مفعول

ای دگر بوی بهار می آری
یا از هم باری کجاست می آری

بدرنگ
بدرنگ

زار کردید مرغ زار از بحر کل در غزار
حله دیبا نکرد سپر و سپهر
سپاری اندر سپهر چون عاشق دل

تا مگر از زاری سپاسمند وصل یار
خلعه زیباکر بر قد نور چون چنار
می کشد بخت او را که بر یاقوت آ

۳
ا
ی
ا
ت
ی
ز
ح
س

بجز سس محذوف

مرغ زار هر دم باک آید

قافیه مطلق مردف مردف

مفاعیل مفاعیل مفعول

مگر زاری در می بوی کشاید

مفرد موصول

احگر سپوران بود کشتی کر خیار کل

کا چنن بر شد میان سبب در غزار

مرغ شب آید بر شاخ چنار او کشته

هر زمان فکر ز باش مست نام کرد کا

بجز سس مقصور

مرغ شب آید بر شاخ چنار

قافیه مطلق مردف

فاعلاس ماعلاس فاعلاس

در زباش مست نام کرد کا

مفرد مفرد

مالک پشیمون مریم عوری بیاع ارش

سر بریرا فکنده ران کوزا باشد بر کوبا

یا سمن در کردن سبب فکنده در خوش

سنبل اندر پامی او چیده لاف تابد

زاع کریان است از کوسواع از بخرع

بگت خندان است از کوسوبط و کوهسا

بجز سس مع سالم

بیاع اید کل سوریه

قافیه مطلق مردف مردف

مفاعیل مفاعیل مفعول

زنده کن در کوریه

مفرد موصول

ماغه چسپا کل از یز و خورد چمن	برسان عارض تان شوح باده خوا
وادی از جو و سحاب و دین زمین	بس که روز و شب او بارید در شاه و آ
شاکر اندر زمین لجن کی زیند	صوت او بصیرت دل ما میرد و صوت
بخرنج سدس مخدوف	همی ساری زند لجن
معامل بنافعین نعل	ر بوده صوت او بصیرت دل ما
یک کل تر مرد نبود در تمام تن	هر چه چشم چشم کشایم به گوش و کنار
رعد پیدا می چو طبا لیس کاند تر کوه	طبل بنوار و گهی چنان که گاهی
بخرنج سدس مقصود	کل تر مرد نبود در سپردا
منافعین معاین معیل	چه چشم کشایم کلرا
فاحه در شاح نار و نای ت در کلو	از نوای نامی او بهوش کرد و شو
لااله نعمان بل سبب ادهال قمر کن	غیر سار است کفشی در دل کانون ما

ت
ش
ی
ر
ف
ل

کجک بنوار و نوای عجم کجک	سار هم او شده پوسته با صوت
پایانی سبحان سپین بار شکنج	نارون استاده در آن سبحان آسار
بخرنج سدس مقصود	نوای بسیل و اوای فرج
معامل بنافعین معیل	به گوش آید کنون پوسته
شاله شب سپه در بر لاله ماتوت کون	باله بگرفته کرد ماه چون خط کمار
میوه های رنگ رنگ او یک شاخ	از به و سبب ترنج پوسته با دام نا
بخرنج مجنون مخدوف	سپر بر شاخ
نفعان فعل ارتعا	ابر کرده کوه
اب فرغ شده بانند ه مار معین	خاک معبر با شده خوش تو از عود قمار
زکس سار چون چشم تان کشی	مینماید از نگاه سی طایر جان اسکا
شاکت ساه اسپرم کرده پی سنند	مجرم آس خواهد ان ابر ز بندر

ک
پ
ش
م
ا
ن
ش

بجرمل سدس مقصور	آب فرغ باشد هیماسان	فایده مطلق مفرد
فاعلان عارفان عادات	خاک معبر باشد هیماسان	بروف مفرد
دشت فکوه و باغ و راع از جود از دین	شد تمام از لاله او بنسب مفرد وین وار	
سرکه در ایندم کمر درش خام پدید	بر خود آن پهن سخی کند از اندر و رکا	
بجرمل سدس مقصور	باغ و راع از جود از دین	فایده مطلق مفرد
فاعلان عارفان عادات	شد تمام از سبزه مفرد وین	بروف مفرد
ایرمان هنگام عشرت با کوه طرب	راش درودنی معشور و مل باشد بکار	
زیر کله خورشید با کله خورشید	خواصه شخصی را که در بر باشد در حج	
بجرمل سدس مقصور	ایرمان کشت که کل خوش باش	فایده مطلق مفرد
فاعلان عارفان عادات	راش درودنی و کل خوش باش	بروف مفرد
سایه سرو سبی و چه خوش در حور	باسی قیام به رومان بطرف چو	

بهم نوا کردند مرغان چمن با حنک زن	بهم صد کردند گنگان دین بامی کسا	
بجرمل ششم مخدوف	سایه سرو سبی و خوش بود این چمن	فایده مطلق مفرد
فاعلان عارفان عادات	باسی قیام به رومان بر جویا دین	
می کسار اندر یسار است ز با یک حکم و بی	چک این زمین بقدر صوب کجک و سب	
ساغر می کف سه طلعان سرو	جملگی باشد از هر سو قطار اندر قطا	
بامی بهیونگی کند از هر کران در کلسا	پنج خورشید نور روز خدیو کا مکار	
بجرمل سدس مقصور	می سار چک نی سار می	فایده مطلق مفرد
فاعلان عارفان عادات	یا بود خورشید یو کا مکار	بروف مفرد
مهر در و ران میدون حیا ماطمه	معدن چون دو علم که علم و وفا	
ان بهر بندی که می ارد سر کردان کرد	با دلبوس صد نمی در روز کار را	
نیره و چون بر سلفه درع عدو	سرنگون و شنگان حلقه کرد و همچو با	

بجز دل سس مقصود فایده غرض از آنست روز بخورد	بجز دل سس محمود انقریدون فریما کاه معدن جو دو علم و حاسد کاه
رکد از جاجی دکمه را چو که اشک و هم به نرم هم بر نرم و بلغم و نیم سلطنت او حسام و مملکت او سه تهن آن دن کین شجاعان یک چهار	کردن که هاریند از دکنه صند یار انا باشد الاه و یاورش ظل الاه زایر سلطان طوس و قائل خواه ترکان را دو دو با تیر کمان و در بسم
بجز دل سس محزون فایده غرض از آنست معدن	بند شاه و قائل دشمن سلطنت را حسام ان کین
ترکان پیش کرد از هر تی تا قدم جان جهان جلوه نماید ز قائلشان فرار روز و شب باشد نوان و مبدم با	ور یورش آرد بقصد کمان از هر طرف پاکند چون در رکاب و دست از چون شیر حرج اصولت شیر لوش چون

ک
می
ز
ت
و
پ
ش

بجز دل سس مقصود فایده غرض از آنست روز بخورد	کشید چون تیغ شیر اصولت ان شش کرد و بهمان پسران
پش هم او هم او صید کرد و خاکسار این کبیر در روز نرم و ن جش در روز بار نیمی اشد برین و نیمی اشد بر یسار	تا زوار او هم بی تخراند روز رسد زربخت بر قهرمان سر کمر دار عدد حاسد شده آید شش حوحد چون
بجز دل سس محمود فایده غرض از آنست معدن	پنج پسر از سوار شود پش او صید حاکم شود
از برای خاک کبوسه درش ان باید سر نهند اندر قدم او ز بهر شاک بعد میر مونسان از امی تیغ دو لفظار شاعر از خلعت دیبا ز خود میما	لب بجنباند اگر با ماه و مهر آسمان لابه کویان هر دو مشد ز شمار رو رواق دین نی از ضرب سمسیر او زایر از رزح شد سایا لایر اسیم

ت
ز
ح
ل
ل
ر
ز

بجز زمین سلم سفل اربع است	ارماه و مهر آسمان افشند رسوی بر خاکبوی درش درند روی التحا	از دم شمر حرم نک اشکان نیست و زنتی بر امثال کسم شهریار اگر جبار شد ز اشعار فزون داوی از نهار تا سحر حی حال خون	میچکد خون عد و کلگون از رنگ عفا نیست و را بطلی خردن خون حواشتا خوار لطف عیم حضرت تو زینهار عرضه نماید چاک پای تو غنکار
بجزین کس تصور عاشقان عالمین	از دم شمر شاه راستن میچکد خون عد و روی مین	میچکس خون این روی بد و درن متجن از دم دوم برون ای می در شین	میچکس خون این روی بد و درن متجن از دم دوم برون ای می در شین یکقصیده در مدح حضرت شیخ خدا

ا
ن
ش
و
خ
ر
م

بجز عارب شمن مقصور فعل فعل فعل فعل	بوداریم ذوق من این درند که نبود گیتی حیوان در دوکر	غیر از برتبان مهبوشان کله خدا شسته بودم در خیال یار خود بایس و دار	از برای تحسین کجی کوشم در جهان فارع از اغیار تا یکج گنج خاشی تن زار و قد کمان دیده پر خون غمین
فانجلس مدح ارباب نذر مغفیل مغفیل مغفیل	همی ز اغیار کشب نان زار شستم در خیال یار پیدا	کردم از خواب اباد دیده را حشیار مدح اشته کن باشدین حق او دستدا	خویش را در رخ افزون دیدم شب تباهر این بند از لاهی آمد که نمی پسیده رادکف شاه کی که بر پاس دین باسد منم از وجد فزون بر جوتسم از خوا

ا
ن
ش
و
خ
ر
م

بجران سس مخدوف	در بلوک کو همه از خفت	مفعول مضارع فاعل فاعل
فعلها فاعلها فاعل	شد محض باب من در	فعلها فاعلها فاعل
تا که بگرفتند یکصد در هم زرین است	دو صد هم سر باز دادند از برای کل زر	
پشت خصم از صولت سر برایشه گریست	خواهم از ایزد که باشد عمرش و زمی هزار	
انته کشورستان را می تیغ جان و تخت	ناصرالدین شاه عادل خسرو کجیسان مدار	
بجران سس مخدوف	زنک خصم از صولت سر برایشه	فعلها فاعلها فاعل
فعلها فاعلها فاعل	دو دین در کار زاران شد	فعلها فاعلها فاعل
دادم آن پر ضعیف از چک چنان	بار دیگر ایدم اندر وطن با حال زار	
شد چه کینه رنج کجایت تا که آمد جاری	گفت حسب الحکم میگویند ما خود بسیار	
هم در اندم خواست از جادو فر خود	شد دفتر خانه در زرد میسر تشار	
بکلیه همی از خب مفهوم مخدوف	ان پر خصم چون خاش دادند	فعلها فاعلها فاعل

ش
پ
ا

د
ش
ه

مفعول مضارع فاعل فاعل	بار و کران و ز جایش دادند	بجرف موصول را در لیت
فعلها فاعلها فاعل	انچه زان المیسان بگرفته و از خفته	کشت بر کس باطلعت خورشید کار
زانکه الف یکصد و هجده درم از سرخ	بود در زرد عیت از کبار و آوار	
الغرض مد انچه باقی در محصل از نقد و جلیس	زان صنف را بگرفته با صد از جا	
بجران سس مخدوف	انچه ان بگرفته بود اندر زمان	فعلها فاعلها فاعل
فعلها فاعلها فاعل	کشت بر کس باطلعت خورشید کار	فعلها فاعلها فاعل
ذکر انچه در دستم انا تو ام عرضه کرد	القدر و انا شد آنکف هم ضیاع و هم عفار	
روز کار بند کانت ایشه پرورخت	کشته ز این قصه پر غصه کنون همچو قار	
شهر را کردند از کام ما همچون شکر	است همای که نماید هیچ یک از در شمار	
مهمتر دوران سلامت با و هر دو شمان	درین با تو لایم تو شوان کرد کار	
بجران سس مخدوف	ذکر ان چه در دستم شوان نبود	فعلها فاعلها فاعل

ز
ا
ذ
ر
ش
م

فعل فاعل فاعلت	القدر دام شد اگف بر چه بود	برادف منفرد
شکر ایزد را که بعد از جورهای حساب	کشم اندر خاکبوسی در بوجیبار	
یاری بحث از تو لای توستم با دهر	ز د سپران جو باش نشاتم حصار	
بجز دل سس مخدوف	شکر ایزد را که لعب در جورها	بعضی از آن سس است
فعل فاعل فاعلت	کشم اندر خاکبوسی با نوا	
روز کاری وقت بر ما شتابان	کز زبان بمویش در زبانهم تدار	
ترک این افسانه نجام اگر از کین ابل	رشم عمر از هم بریزد و دو تار	
وز مدح تو می بندم زبان بی زبان	نام من کرد بگیتی در بونی است تمام	
جسم را در پیش تر هر گمان کردم چه	تا نگردم ز نمودن جان بی استبار	
بجز تقارب شمن مقصود	شما که ز مدح تو بندم زبان	فعل فاعل فاعلت
فعل فاعل فاعلت	زبان من از پس زبان	

ش
می
ر
ت
و
ج

سر کرم پیش تیغ دشمنان در راه تو	ز آنکه سر دادن راه تو نباشد عیب و عا
محنت ایام را بر خود پسندم از آنک	شربت الطاف تو کرد که کامم خوشگوار
حاصلم تا و لای تست در کمر بند	از شعال و خوک و خرس و کرک و قشار و
شروه دادندم که باشد لطف بشما و	را نسبت هم شمس حضرتت قرب
بجز تقارب شمن مقصود	سر دشمنان تو با د ابدار
فعل فاعل فاعلت	نگردم در ادبم خوش سوار
لام لطف تو خود مو مو موم کردم و شب	تا رسیدم بر درت ای شهریار ما تبار
بر زبان اندم همی نام گویت جان	تا زان بند هلاکت کشم دیدن رنگار
راه را با پایم سپردم چون باد سپردم رشت	بهر تعظیم تو چون کردید مرمن کارزار
بجز تقارب شمن مقصود	ز خود مو مو موم کردم نام تو
فعل فاعل فاعلت	تا رسیدم من هم در کام تو

ح
م
ل
ب
ر

ک

یاهن ایسا کنون خونم که بر خاک است	دیده خوش سازم تا کنی بروی گذار
از سرم سودا تو سرون بخا هشت دار	اش عشق تو در دل مست خود شعله
ناوک تو س عد و کر کام من در د بلق	باز نامت در زبان جا بست تا شما
شاه طبعم خن جو اید که اندر مدح تو	چامه کویدر و شرب تا مست تو را

بجز شمع شمع کونون خونم که بر خاک است سر از نام زد
 شمش عشق تو در دل مست است

در پیدرمان من نیست شما سرب	طوسی حاجتم را اینرمان از دل برار
سفت چشم چاکران استان بود مدارا	بر در این آستان داید تم بنده
خود بصد مید کردم جمد چون با میس	بر در این آستان کدم کنون امیدوا
دلم کردم هزاران کج هر مساج	در رکاب تو فدایم از سر رکندار

بجز سنج مطوی کثوف درون نیست شما سرب
 فاطمه محمد

معص من ناس حاجتم نیست بودانی ذکر

از در در واره شیر از مادر کاه تو	خاک ره سودم پای سرت می نی احشما
پسح کنون غیر الطافت مرا منطور	دولت ان باشد که لطاف تو کرد و کتار
مورر اگر سایه لطف تو امش بسبر	بر کند شیر ز بار او بست از تن بره واک
گشت زار از ابر جو و نونو شد لطف	گر خور دما معین کرد دلب ان شوره را

بجز سس اخب معص من شیر از ره کار ما گستار
 معص من نعل ده سوی تو بود بار دیگر

هور اگر کسب شعاع از مهر چرت ما کند	سجور خسا قمر باشد رخ او ز کجبار
ما را اگر نوک سنانت را نشی مندی جواب	اشکار امی کرد و ما بود عمرش مدار
ابرا که بود تو را مندر شدم جوشتن	در زمین باران سپارد و کز اندر بها

بجز سس مجدوت هور مهر تو منیدار
 فاطمه مردف

فعلنا فاعلنا	فاعلنا	اشکار می کردد او دگر	برون مفرد
نیم حرکت را اگر پیش فلک است صحیح	در کف او میشود سیر از سرش انکسار	مجموعه سس مجروح مطبوع	ن
یم خود دید این علم بی نیت از سرم جو	روز و شب شد پستقر از انسان کن سببا	فعلنا فاعلنا	ی
جام جم برین بد و جام تو یا تو لیکت	جام ما توین بود بهتر جام زر نکاز	فعلنا فاعلنا	ج
بحرل سس مجروح	م چون دیدی علم بی نیت را	فعلنا فاعلنا	ن
فعلنا فاعلنا	از سرش روز و شب شد نوا	فعلنا فاعلنا	ی
ایسلمان حشمت و حم جاه و نوشروان	ای تهن تیغ و بر بر زافریدون وقار	فعلنا فاعلنا	د
والی رخ برین نمانده روی من	ایکته شای بر امر و رسم پیشکار	فعلنا فاعلنا	و
داشت موسی کید و پیمان درون استن	تو برون استن داری تیغ آبدار	فعلنا فاعلنا	د
از برای شاطری تو و شاقان سپر	در زمین ایند چون بر شفت که دمی	فعلنا فاعلنا	ا
بحرل سس مقصور	حشمت جم جاه و نوشروان تورا	فعلنا فاعلنا	ن

ن
ی
ج

ن
ب

ی
ن

فعلنا فاعلنا	فعلنا فاعلنا	ای تهن تیغ هست ادون روا	فعلنا فاعلنا
نار ششم تو افسرده تر باشد رخ	چون کشتی روز مضاف از دشمنان	مجموعه سس مجروح مطبوع	ن
بر کشتی خون تیغ خون شام خود را رینام	دشمنان از مرک خود کردند کسر سوکوا	فعلنا فاعلنا	ی
بحرل سس مجروح مطبوع	پیش ششم تو افسرده گشت نار	فعلنا فاعلنا	ج
فعلنا فاعلنا	چون کشتی از دشمنان شام و ما	فعلنا فاعلنا	ن
ایسب نار چه نازانی بیدان نبرد	خضم ار پیش تو کمر برد چو اسب سفیا	فعلنا فاعلنا	ی
ار بود پیش عد و فزون تر از رک حجت	از دم تو بر زید کسر مایه دار	فعلنا فاعلنا	د
بحرل سس مجروح مطبوع	اسب ناز می چه میدان اندر	فعلنا فاعلنا	و
فعلنا فاعلنا	خضم پیش تو کمر بردید	فعلنا فاعلنا	د
یکته ناز می سندان در خضم پیمان	کز پی رویه دو دوشیز زبان و شکار	فعلنا فاعلنا	ا
ناخن تیرت چه اندر سینه دشمن رسد	قائمش کردد کمان بجای کیر و دوزخ	فعلنا فاعلنا	ن

ن
ب
ج

حکم تو در هر دو جا راست چون **رون** / بی بود حکم تو جاری تر ز باد تو **بها**

بجز منسج مطوی شریف / **یکمته تازی سمی در زنی خصم نچیان**
مقتل فاعل شمع فاعل من / **کرنی و به دود شیر زانی زمان**

شربت تنغ در هیچ تو در کام عدو / **بست چمن شهرب مرک اجل ناخو**
ارنجوا هم وصف تو بنام اسی در شین / **بایدم کلک اشخرا و مدادم از بچار**
مدح تو نماید بخت سیر و بست تمام / **گر کنم در یاد او خامه خود شاخسا**

بجز منسج مطوی بود / **تنغ در هیچ تو در کام خصم**
مقتل فاعل شمع فاعل من / **بست چمن مرک اجل ناخو نرم**

از که پرسم وصف تو ایشهریار شری / **زانکه در وصف تو باشد هر بار اقصا**
ناتواند چسکس مدح تو را کردن ارا / **مدح و توصیف فرو شهرت از شمار**

بجز منسج مطوی / **از که پرسم وصف تو ایشهریار**
فانطس مروف و فنفرا

ح

ش

ا

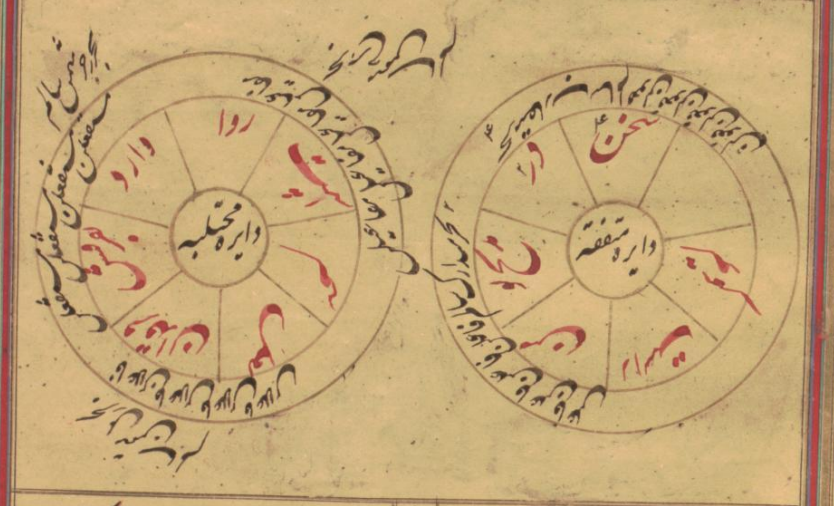
م

ن

فاعلان فاعل ان فاعلات / **زانکه وصف باشد از قول ایشها**

داورا من هر چه خواهم مشخص کرد سخن / **در مدح تو زبان از دست من گیرد**
راست کویم باد بوس تو نسج ذره / **زان که بران سنگی که گویندم رگر کاوار**

سخن در مدح تو من است کوم

جامی مایور و ادبش فندان / **خور کند نعل سم سان است کوشوا**

روا در ادبش فندان نعل سم است

ج

اگر تو رغبت با او داشته باشی
نی عجب ازنده باشد از دشمنان

مرا که تو رغبت نداشتی عجب باشد

ایشه نیکو خصالان نیست در علم تو
کس مثال ابراهیم کی تو جسمه نخصا

ایشه نیکو خصال نیست تو را کس مثال

نارسیدی جمی که بر کنه شامی تو سخن
زان من از سخن چهاره تبسم زنیها

کان بحر از خود تو دوازده فرما و چون
بسکه سیم و دره بخشی بر ساکنین بارها

ز سگتکته بیاتو زین سخن سخن

زان من سکین سخن هر سر ام و بنا
کز سخن بنجم نمود خشتا کویت کار

من سر ام سخن خشتات

ب ی م	بارخواستیم زینهار از آنکه شوایم نمود یک سخن دارم که باشد مطلبم آن سخن موجب فرمان موجب و شب باین	محبت ارشتمیان خود حصصاً از ره الطاف خود آن سخن را گوشه یکصد و پنجاه دینار از شربت قرا
	بجز متعارف شمس مقصود نعمان فعلون فعلون	همین سخن دارم ای نامدار ز الطاف خود آن سخن گوشه
	تاسرو کاجهان داد و خلاق جهان یا در حکم خدا و ناصر دین رسول غیب دولت غمگشت خسر و خسر بود تالی فرمان از دانی جمشید جم	بر شمشاه سپهسالار خدیو نامدار ماه ایجاد وجود و سایه الطاف آنکه دین باشد زین حشمت او مدام داور بهوسک هوش و احترام دیدم
	بجز متعارف شمس مقصود نعمان فعلون فعلون	همانرا داد و خلاق جهاندار بشاه نامدار ماسر کار

ب
ی
م
ت
ی
غ
ت

ک ف	گشت زان مرسوم هفتاد و چهل دینار کم از عدلها می شه دور است کا عباد فکر شعرا سوده کی خواهد بن سکین حسن راست پیا شده که از بعد ریشی	باقی افزون مانده چهل در ستم ز کامل عیاً بر خلاف خلق باشم من ریشان کلا پاریشانی تو ای تو ای گفت شعرا بدار نوبت آسایش اگر صبر نما کار
	بجز متعارف شمس مقصود نعمان فعلون فعلون	چه از عدل شه دوران شده کم پنجاه دی بستم
	این زمان دایم شد ایام پریشانی نوبت عیش و نشاط من از آن گشته بر در خویشم به جانی پس آنکه گشت این رمی از زبان در که خود بشم	گشت من کام سرور و عشرت و بر کلا ساز دایم رسوم را بهر معاشم در رکاب او کنم مردم دشمن و شای کافشار من بود منصب بی قهار
	بجز متعارف شمس مقصود نعمان فعلون فعلون	من پیش تو آمدم بی نام

ک
ف
ن
ب
ا

بجز متعارف شمس مقصود
نعمان فعلون فعلون

مفعول مضاعف مفاعیل	کر نام بر او رم زد دل کام	بروف مفرد
دل نمی گوید که جان بر راه شه فرمان	تا بقر بانی او نام تو یابد اشار	
یکرون در محبم خواهم از افراط ^{شوق}	در برت سازم فدا ایدون بهر یاد کا	
نقد جان من سزاوار فدایم هستم	تا کی این بقدر رون در تن با دستعا	
بجز سس محبت	دلم گوید ز فطرتش جان را	فایده مطلق مجرد
مفاعیل مضاعف مفعول	بقر بان تن شهزاده بنما	
اومی بر حال کسی کور نباشد لطف تو	ای خوشحال کسی لطاف تو بر او نیست تا	
بس بود مناسخن اندر دعای شب کبر	که دعای شی تر باشد بدوران ساز کار	
انته نصرت قرین ان قباب کهن	انکه کردون سیران تا جدر ملک دار	
انکه در عهدش همه خلوجان ازینش	غیر خصماش که میباشند دایم سوگو	
بجز اخرب کفوف مخدوف	بر حال کسی لطف تو ایار نباشد	فایده مطلق بر بوف

و
ی
ن

و
ب
ا
ا

مفعول مضاعف مفاعیل مفعول	کس لطف با تو نکند و کار نباشد	مفرد بار و دینف
یارب افزون کن بر عمر شه شهزاده	تا مدارات فلک از در زور شوب	
مرغزار عمرشان اجاودان خرمنا	بهمچو فردوس انجلی می لایزال معوا	
ای کریم بر پر کم تمنع شه اسلامرا	در سر کفار بر اثر نما در هر دمایر	
در سر سخن مختصر	با در عمر شه شهزاده مدام	فایده مطلق
فایده مطلق	تا مدارات فلک سینه نام	فایده مطلق مجرد
نیگوا شه شکیستی با دبا نام و شین	دشمن شهزاده مدفون باد در جوف جدا	
شامانی جا بر در باغ نوشتند این	بایبان سرو قد باد لبر ان کلعتا	
در پی تاریخ این اشعار نیکوارند	خواستم که مصرعی تا آنکه کردم کار	
هم در اندم می مامل گفت حواسم را	با حمد و ست مدامی نامی ای بهی	
تا نام مراد باشد و شعروا	شهزاده مراد باد بر گاه مراد	

ی
م

ن
ش
د
ه

این قطعه از صد آیات قصه بیرون می

ای حسام سرش فلک شرمان شده	از هم سهم انگر پشت صل لیزان شده
ای افشار مهر و ملی سع دست تا آ	از او شمشیر جسم حل بران شده
خواهم که مانی جاودان با جشنام آید	کریم تغیب کافران دین با یان شده

این قطعه شویح از شومصانع اولی پس من می با مصراع مقطع هم قطع می شود

سرور دگر کتبی نسیم	در بر و بگردد و گیرد می
زلف سرود می پوش کند	خون هر کوس لحن فونی
سرود می که دو صد نند	رخ وی برمه و بر می لب می
بسکر و شیر درم هم زدوشم	غلند هم زد و خط کردن کی
در کف خودل خون کل کعبه	بشه دهر دپی در پی
بوس شیرین می بلخ دهد	زلف و پنجه سیمن می

این قطعه شویح از شومصانع مایه من می و حالی از قطعه است

مالک ملک و درم مهر ملوک	سالک راه کرم ماه امم
داور و هر جوسام دارا	عالم علم علوم عالم
اسم او کاسد روح حاسد	مهر او در مسدل محرم
علم او مصالح امر اسلام	علم او علم علم ادم
سهم او در دل دله او	حکم او در سر سر با محکم

سر از حسود محمد وح	در سر دار رود در نمم
به اقصیده	السلطانیه

شکر سه کادم من بر در سلطان	ما کنم حانرا قربان سلطان
میسنز در روم اید قیصر و رنند	روز و شب چون بنده برخاکه سلطان
بر کز باشد مرادمی چشم پوسد	رو نمی برد کیو نفوس سلطان

احتران فلک را که بجا و ندی تمام
 چاکر اسای صرخ از از رشت خود دهنم
 افتخار خورزان با سکه پیش جان
 ز سدا ز مه لعل و منج از نغمه سافلک
 ز سره را شایسته باشد که گماید
 آرزو دارد در دیر پیش کا کدین
 در خور کیوان چربس فلک باشد
 ترک کردون اعجاب نمود قلا و وری کند
 اسپ اما زدا که انشیر دل در بر رضا
 اب کرد در هر خصم و بسوزد خورش
 در بند او هر آنکس مای نهی نهی

احترمی نمود شمال است سلطان
 تابد سجد پیش حاکر سلطان
 کو بود مک شقه افسر سلطان
 از برای لعل سم اشقر سلطان
 کرد و از جان و رویت ساک سلطان
 جاودان کرد و سپرد قمر سلطان
 ان کی در بان در خالک سلطان
 روررم اندر پیش لیکر سلطان
 خصم کرد چو ربه از بر سلطان
 زاش و اب سنان و خمر سلطان
 کریند پیا ح ار در در سلطان

دشمن او که همین باشد شود در دم زنا
 مشود قطع مراد خصم از سلطان
 چون خوراسان و خراسان را که در ملک
 ابر نیسانی و کرباران بنابر بر زمین
 دارد دریا که نامی نندون با خود
 با کف خود میدهد بر بر ساکن شست
 در زمین بود وجودی چون خود او که باد
 بچکس تو صیف او را تا لوله کردن
 سوسن آساعضو خوش خوش زبان
 چون بان قاصدش هست که علم
 تا بود نام می و میامی و ساغر و جهان

چون پند بوق تع لاع سلطان
 پندار لوک کسان صفا سلطان
 کشت رخ را سار چه را نور سلطان
 کریند جود بی حد و مر سلطان
 نیست او را که هر می چون هر سلطان
 جدا از دست کمن و در سلطان
 جان بودان فدای می سکر سلطان
 کس نماند وصف او بخرد او سلطان
 ماله کردم روز و شب جنگ سلطان
 باد او در دوستی او سلطان
 مملو از می داد ام ساع سلطان

این را که در این کتاب است
 بجز در این کتاب نیست

دشمن نخست باد و دشمن سوسا
ان تیغ ان و کرا اسم در سلط

Б. 111

